

I. РОБЕ.

§ 20.

Робство въ старата българска държава.

Споредъ старитѣ правни и социални понятия робството било обикновенъ социаленъ институтъ, който се считалъ необходимъ за сществуването и развитието на старото общество. Аристотель говори, че пълно и свършено сѣмейство състои отъ свободни и робе. Първитѣ били мжжътъ, жената и дѣцата имъ, а пъкъ вторитѣ, робето допълнявали сѣмейството, като съставяли необходимата частъ отъ сѣмейната собственостъ. Сжшиятъ счита, че робето по самото си естество сж такива и слѣдователно твърди, че робството е и естественъ институтъ.⁴⁹ Възпроизведенитѣ отъ Аристотеля мисли за робството, които били и на съврѣменното му общество, още тогава не били безспорни истини. Противъ робството като естественъ институтъ се подигали гласове въ старото елинско общество още въ врѣме на софиститѣ. Послѣднитѣ твърдѣли, че робството е противоестественъ институтъ и че само въз основа на закона едно лице е робъ, а друго свободно, а пъкъ по природа тѣ въ нищо не се различаватъ; затова робството не било правда, но насилие. Тѣзи мисли постепенно си пробивали пжтъ и най-накрая били узаконени и отъ старитѣ законодателства. Византийското законо-

⁴⁹ Aristot. Politica, lib. I, cap. II.